

Tổng kim ngạch xuất khẩu thủy sản 10 tháng đầu năm 2024 đạt hơn 8 tỷ USD ↓

NÔNG NGHIỆP VIỆT NAM

Bài PGS.TS. Vũ Hùng Cường
Ảnh Tonkin

ĐIỂM SÁNG 2024 VÀ TRIỂN VỌNG 2025

Trong bối cảnh quốc tế thay đổi và khác biệt với các giao tranh khốc liệt ở nhiều khu vực trên thế giới, nông nghiệp Việt Nam vẫn có một năm được mùa, dù phải chịu ảnh hưởng nặng nề của cơn bão Yagi đổ bộ vào miền Bắc đầu tháng 9/2024.

NĂM CỦA BÃO LŨ

Được đánh giá là cơn bão mạnh nhất trong 30 năm qua, bão Yagi và hoàn lưu sau bão đã ảnh hưởng trực tiếp đến tình hình sản xuất kinh doanh và đời sống nhân dân ở 26 tỉnh, thành phố miền núi phía Bắc và Đồng bằng sông Hồng. Nhiều ngành kinh tế chịu thiệt hại do gió lốc, ngập lụt, sạt lở đất... nhưng nặng nề nhất là sản xuất nông, lâm nghiệp và thủy sản.

Theo Báo cáo của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (NN&PTNT), trong tổng thiệt hại ước tính lên đến 81,8 nghìn tỷ đồng của cả nền kinh tế, ngành nông nghiệp chịu thiệt hại khoảng 30,8 nghìn tỷ đồng. Gần 350 nghìn ha lúa, hoa màu hư hại, trong đó có 75 nghìn ha lúa mùa bị thiệt hại từ 70% trở lên; 44 nghìn con gia súc và khoảng 5,8 triệu con gia cầm bị chết; 36 nghìn ha và 11,1 nghìn lồng bè nuôi trồng thủy sản bị hư hỏng; khoảng 190 nghìn ha rừng bị ảnh hưởng.

Tại buổi họp báo công bố số liệu kinh tế - xã hội quý 3, ông Đậu Ngọc Hùng, Vụ trưởng vụ Thống kê Nông lâm thủy sản (Tổng cục Thống kê), đã lưu ý, mức thiệt hại của ngành nông nghiệp "chỉ tính vào kết quả sản xuất ngành nông, lâm nghiệp và thủy sản (NLTS) về sản lượng, sản phẩm cho thu hoạch trong kỳ bị thiệt hại, không bao gồm thiệt hại về nhà cửa, chuồng trại, lồng bè, tàu thuyền, cây trồng chưa đến đến kỳ thu hoạch".

Bão số 3 đã ảnh hưởng nghiêm trọng đến tăng trưởng NLTS của các tỉnh khu vực Bắc bộ và cả nước. Tăng trưởng khu vực NLTS cả nước quý 3 năm nay chỉ đạt 2,58%, giảm 0,97% so với kịch bản và là mức tăng thấp nhất trong 3 năm gần đây. Ước tính 9 tháng năm 2024, nông nghiệp tăng trưởng 3,2%, thấp hơn 0,25 điểm % so với kịch bản dự báo.

Ngay sau bão, Bộ NN&PTNT đã nhanh chóng phối hợp cùng các địa phương ứng phó triển khai các biện pháp khắc phục hậu quả, nhanh chóng phục hồi sản xuất nông nghiệp. Bộ đã tổ chức các đoàn công tác bao gồm các chuyên gia và đặc biệt là lực lượng cán bộ khuyến nông đến từng hộ dân, cơ sở sản xuất bị thiệt hại do bão, lũ để trực tiếp hướng dẫn người dân khôi phục sản xuất. Kết quả giúp các địa phương bị thiệt hại nhanh chóng ổn định đời sống người dân và phục hồi sản xuất.

May mắn là sản xuất nông nghiệp tại các tỉnh phía Nam và Đồng bằng sông Cửu Long (ĐBSCL) vẫn diễn biến khá tốt, đặc biệt là một số mùa vụ có tính chất đặc thù phù hợp với thổ nhưỡng của khu vực này, góp phần bù đắp cho tăng trưởng toàn ngành, đồng thời tiếp tục phát huy thế mạnh, tạo nên những điểm sáng trong sản xuất nông nghiệp năm 2024.

Sản xuất nông nghiệp tại các tỉnh phía Nam và ĐBSCL có nhiều điểm sáng trong năm 2024 ↓

NHỮNG ĐIỂM SÁNG NĂM 2024

Theo Báo cáo của Bộ NN&PTNT, tổng kim ngạch xuất khẩu nông, lâm, thủy sản 10 tháng đầu năm 2024 đạt 51,74 tỷ USD, tăng 20,2% so với cùng kỳ năm 2023; cả năm 2024 có thể đạt mức kỷ lục là 62 tỷ USD.

Xuất khẩu gạo tiếp tục khẳng định là ngành xuất khẩu chủ lực của Việt Nam. Mặc dù có những tác động không nhỏ từ thị trường lúa gạo thế giới, song các tín hiệu tích cực về tốc độ xuất khẩu gạo 10 tháng đầu năm 2024, khả năng sản xuất trong nước, nhu cầu của các thị trường nhập khẩu chủ yếu của Việt Nam, cho thấy xuất khẩu gạo của Việt Nam năm 2024 sẽ đạt trên 8 triệu tấn, thu về hơn 5 tỷ USD, lập kỷ lục mới, cao nhất từ trước đến nay.

Xuất khẩu thủy sản cũng có nhiều tín hiệu tươi sáng khi lần đầu tiên sau 27 tháng (kể từ tháng 6/2022), xuất khẩu thủy sản theo tháng đã trở lại mức 1 tỷ USD vào tháng 10/2024 (đạt 1,1 tỷ USD; tăng gần 31% so với cùng kỳ năm ngoái). Theo số liệu của Hiệp hội Chế biến và Xuất khẩu thủy sản Việt Nam (VASEP), tổng kim ngạch xuất khẩu thủy sản 10 tháng đầu năm 2024 đạt 8,33 tỷ USD, tăng 12% so với cùng kỳ năm ngoái. Hoa Kỳ, Trung Quốc và Nhật Bản là ba thị trường tiêu thụ hàng thủy sản lớn nhất của Việt Nam.

Điểm sáng đáng chú ý nữa là xuất khẩu trái cây. Trái cây Việt Nam đã xuất khẩu tới nhiều quốc

gia, vùng lãnh thổ, trong đó Trung Quốc là thị trường lớn nhập khẩu chính ngạch 12 loại trái cây. Sầu riêng đã nhanh chóng chiếm lĩnh thị trường Trung Quốc chỉ sau 2 năm được xuất khẩu chính ngạch. Kim ngạch xuất khẩu trái cây Việt Nam sang Trung Quốc năm 2024 dự kiến đạt gần 5 tỷ USD.

Ngoài việc đẩy mạnh xuất khẩu, nhiều doanh nghiệp đang có xu hướng mở rộng thị phần tại thị trường nội địa. Với gạo, thị trường trong nước dần trở thành ưu tiên lớn của các doanh nghiệp. Tại ĐBSCL, một số doanh nghiệp đã tích cực khai thác tốt thị trường nội địa, điển hình là việc đưa các sản phẩm OCOP vào các kênh phân phối bán lẻ hiện đại, các phiên chợ cuối tuần với các chính sách phiếu mua hàng ưu đãi hấp dẫn để kích cầu tiêu dùng. Đặc biệt, với việc đến nay cả nước đã chứng nhận được 14.642 sản phẩm OCOP từ 3 sao trở lên cho 8.086 chủ thể (trong đó có 51 sản phẩm OCOP 5 sao cấp quốc gia), đã góp phần gia tăng giá trị sản xuất và thu nhập đáng kể cho người dân ở các vùng nông thôn.

Đối với chương trình “Nông thôn mới”, mặc dù gặp nhiều khó khăn do ảnh hưởng của cơn bão số 3, song bằng sự nỗ lực vượt bậc của các cơ quan Trung ương, các địa phương, của người dân, kết quả xây dựng nông thôn mới cả nước vẫn đạt được nhiều kết quả đáng tự hào. Đến tháng 12/2024, cả

Xuất khẩu gạo tiếp tục khẳng định là ngành xuất khẩu chủ lực của Việt Nam

nước đã có 77,5% đạt chuẩn nông thôn mới, dự kiến đến 31/12/2024, sẽ có khoảng 78,7% số xã đạt chuẩn nông thôn mới (tăng 3,7% so với cuối năm 2023). Riêng cấp huyện, lũy kế đến nay, cả nước đã có 297 đơn vị cấp huyện được Thủ tướng Chính phủ công nhận đạt chuẩn/hoàn thành nhiệm vụ xây dựng nông thôn mới (tăng 27 đơn vị so cuối năm 2023, chiếm 46,1% tổng số đơn vị cấp huyện của cả nước), trong đó, đã có 14 huyện được Thủ tướng Chính phủ công nhận đạt chuẩn nông thôn mới nâng cao. Từ xây dựng nông thôn mới, nhiều làng quê ở khắp mọi nơi đã trở thành những “miền quê đáng sống”.

BỐI CẢNH MỚI VÀ TRIỂN VỌNG NĂM 2025

Do ảnh hưởng sau bão Yagi, sản xuất nông nghiệp và thủy sản ở 26 tỉnh, thành phố phía Bắc chưa thể hồi phục lại được trong năm 2025 do cần có thời gian đầu tư lại hệ thống thủy lợi, canh tác, nuôi trồng thủy sản. Trọng trách sản xuất nông nghiệp trong năm tới, nhất là cho xuất khẩu, vẫn phải dựa vào các tỉnh phía Nam.

Hơn nữa, theo dự báo của Bộ Nông nghiệp Mỹ, xuất khẩu gạo toàn cầu năm 2025 vẫn tăng do nhu cầu lớn hơn từ các thị trường châu Phi và châu Á. Dù Ấn Độ gỡ bỏ hạn chế xuất khẩu gạo, điều này sẽ không gây tác động nhiều lên giá lúa gạo Việt Nam, bởi gạo Ấn Độ chủ yếu là gạo phẩm cấp thấp và xuất khẩu sang thị trường châu Phi, trong khi Việt Nam tập trung vào sản xuất gạo thơm, gạo chất lượng cao, nhờ đó có thị trường riêng với giá gạo riêng.

Mặc dù giá gạo thế giới có xu hướng giảm, nhưng những loại gạo chất lượng cao vẫn giữ được vị thế. Sau thành công đưa được gạo ST25 vào thị trường Nhật Bản và tiếp theo là dòng Japonica, cơ hội cho các thương hiệu gạo nổi tiếng của Việt Nam chinh phục những thị trường khó tính như Nhật Bản, Hàn Quốc, Mỹ, châu Âu rất khả quan.

Đối với xuất khẩu thủy sản, việc cựu Tổng thống Mỹ Donald Trump tái đắc cử có thể tạo cơ hội vàng cho gia tăng xuất khẩu tôm và cá tra của Việt Nam vào thị trường này do Mỹ có thể điều chỉnh giảm phụ thuộc vào Trung Quốc và tìm kiếm nguồn cung thủy sản thay thế. Tuy nhiên, do tính khó dự đoán thường thấy trong quyết định chính sách của Trump, các doanh nghiệp Việt Nam cần thận trọng trong xây dựng chiến lược xuất khẩu vào thị trường Mỹ từ năm 2025, nhất là khi người Mỹ ngày càng quan tâm đến các yếu tố bền vững, bảo vệ môi trường và trách nhiệm xã hội. Tuân thủ các tiêu chuẩn nuôi trồng sạch của GlobalGAP, ASC và MSC là chìa khóa mở ra cánh cửa vào những thị trường này.

Xuất khẩu trái cây của Việt Nam có đà tăng trưởng nhanh trong năm 2024

Việt Nam ngày càng có nhiều xã, huyện đạt chuẩn Nông thôn mới

Điểm đáng báo động đối với cá tra của Việt Nam là mặt hàng này từ một sản phẩm độc quyền đã trở thành sản phẩm cạnh tranh khốc liệt giữa nhiều quốc gia như Ấn Độ, Trung Quốc, Bangladesh và Indonesia. Đặc biệt, cá tra Việt Nam được một số thị trường, điển hình là Thái Lan, nhập khẩu về để chế biến rồi xuất khẩu cạnh tranh trực tiếp với chính doanh nghiệp của Việt Nam.

Thị trường Trung Quốc trước đây vẫn thường được coi là thị trường dễ tính nhưng nay Chính phủ Trung Quốc đã quan tâm đến kiểm định chất lượng và bảo đảm an toàn thực phẩm nghiêm ngặt, đòi hỏi người nông dân và doanh nghiệp phải tiếp tục quan tâm đến chuẩn hóa quy trình canh tác, tuân thủ quy định xuất khẩu, đặc biệt là mã số vùng trồng để tránh rủi ro.

Để sản phẩm nông nghiệp Việt Nam tiếp tục chinh phục thị trường, quản lý chất lượng sản phẩm, công nghệ sơ chế, bảo quản, đóng gói, gia tăng sự đóng góp của công nghệ để nâng cao chất lượng và đa dạng hóa chủng loại hàng hóa là yêu cầu bắt buộc. Áp dụng công nghệ số, đảm bảo chất lượng đồng đều và liên kết là những điều người nông dân trước đây ít để ý thì nay được xem như là chìa khóa để tiêu thụ nông sản được dễ dàng.

of aquaculture area and 11,100 fish cages were destroyed; and about 190,000 hectares of forest were impacted.

During a press conference announcing socio-economic data for the third quarter, Mr. Dau Ngoc Hung, Head of the Department of Agricultural Statistics (General Statistics Office), noted that the agricultural sector's losses "only account for production results in agriculture, forestry, and fisheries regarding output and products harvested during the affected period, excluding damages to housing, livestock pens, fish cages, boats, and unharvested crops".

Typhoon Yagi severely impacted growth in agriculture, forestry, and fisheries in Vietnam's Northern provinces and nationwide. The growth rate for this sector in the third quarter was only 2.58%, a decrease of 0.97% compared to projections and marking the lowest growth rate in three years. For the first nine months of 2024, agricultural growth was recorded at 3.2%, which was 0.25 percentage points lower than forecasted.

Immediately after the storm, MARD worked with local authorities to quickly implement recovery measures. The ministry deployed working groups of experts and agricultural extension officers to directly assist affected households in restoring production. These efforts helped stabilize the livelihoods of those impacted by the storm.

Fortunately, agricultural production in Vietnam's Southern provinces and the Mekong Delta remained relatively stable. Notably, specific crops that are well-suited to the region's soil conditions have contributed to overall growth while continuing to leverage strengths that create bright spots for agricultural production in 2024.

Total seafood export increased 12% from last year

AGRICULTURE IN VIETNAM

HIGHLIGHTS OF 2024 AND PROSPECTS FOR 2025

Story Assoc. Prof. Dr. Vu Hung Cuong · Photos Tonkin

In the context of changing international circumstances and intense conflicts in various regions, Vietnam's agriculture sector has experienced a fruitful year in 2024, despite the severe impacts of Typhoon Yagi, which struck Northern Vietnam in early September.

A YEAR OF STORMS AND FLOODS

Typhoon Yagi, regarded as the worst storm in the past 30 years, directly affected production and livelihoods in 26 provinces and cities in Vietnam's Northern mountains and the Red River Delta. Many economic sectors suffered damages due to strong winds, flooding, and landslides, with agriculture, forestry, and fisheries being hit the hardest.

Reports from the Ministry of Agriculture and Rural Development (MARD) estimate total economic losses at approximately VND 81.8 trillion, with the agricultural sector accounting for around VND 30.8 trillion. Nearly 350,000 hectares of rice and crops were damaged, including 75,000 hectares of summer rice suffering losses of over 70%. Additionally, around 44,000 heads of livestock and approximately 5.8 million poultry perished; 36,000 hectares

Ministry of Agriculture and Rural Development were visiting Yagi affected area in Ha Giang

VIETNAM’S RICE EXPORTS IN 2024 SHOULD GENERATE OVER USD 5 BILLION—A NEW RECORD HIGH.

HIGHLIGHTS OF 2024

According to the report from the Ministry of Agriculture and Rural Development (MARD), the total export turnover of agricultural, forestry, and fishery products in the first ten months of 2024 reached USD 51.74 billion, marking an increase of 20.2% compared to the same period in 2023. For the entire year, exports are projected to reach a record USD 62 billion.

Rice exports continue to affirm their status as a key export sector for Vietnam. Despite significant impacts from the global rice market, positive signals regarding export rates in the first ten months of 2024, domestic production capabilities, and demand from major importing markets indicate that rice exports will exceed 8 million tons, generating over USD 5 billion—a new record high.

The seafood sector also shows promising signs, with monthly exports surpassing USD 1 billion for the first time in 27 months (since June 2022), reaching USD 1.1 billion in October 2024—an increase of nearly 31% year-on-year. According to data from the Vietnam Association of Seafood Exporters and Producers (VASEP), total seafood export turnover for the first ten months stood at USD 8.33 billion, up 12% from last year. The United States, China, and Japan are the largest markets for Vietnamese seafood.

Rubber export is expected to reach USD 3 billion in 2024 ⬇️

Another noteworthy highlight is fruit exports. Vietnamese fruits have been exported to many countries, with China being a major market for twelve types of fruits. Just two years after official exports began, Vietnamese durian is dominating the Chinese market. The export value of Vietnamese fruits to China is expected to reach nearly USD 5 billion in 2024.

In addition to boosting exports, many businesses are increasingly focusing on expanding their domestic market share. In the Mekong Delta region, some companies have actively tapped into the domestic market by introducing OCOP (One Commune One Product) products into modern retail distribution channels and weekend markets with attractive discount vouchers to stimulate consumption. Notably, as of now, 14,642 OCOP products from 8,086 entities have been certified with three or more stars, including 51 national five-star OCOP products, significantly enhancing production value and income for rural residents.

Regarding the "New Rural Development" program, despite facing many challenges caused by the impact of Typhoon Yagi, significant efforts from central agencies, localities, and citizens have resulted in commendable achievements in rural development nationwide. By December 2024, it is projected that 77.5% of communes will meet new rural standards, with approximately 78.7% expected to achieve these standards by December 31, 2024—an increase of 3.7% compared to the end of 2023. At the district level, a total of 297 districts have been recognized by the Prime Minister as meeting new rural development standards (an increase of 27 districts since the end of 2023), accounting for 46.1% of all districts nationwide; among them, 14 districts have been recognized as advanced new rural areas. Through these efforts in building new rural areas, many villages across Vietnam have transformed into "livable countryside" regions.

NEW CONTEXT AND PROSPECTS FOR 2025

Due to the aftermath of Typhoon Yagi, agricultural and fishery production in 26 Northern provinces and cities is unlikely to recover in 2025, as significant time is required to reinvest in irrigation systems, cultivation practices, and aquaculture. The responsibility for next year's agricultural production, particularly for exports, will continue to rest largely on the Southern provinces.

ENHANCING TECHNOLOGICAL APPLICATIONS TO IMPROVE QUALITY AND DIVERSIFY OFFERINGS REMAINS VITAL FOR VIETNAM’S AGRICULTURAL SECTOR.

Coffee has great potential of increase in exporting ⬆️

Moreover, according to forecasts from the U.S. Department of Agriculture (USDA), global rice exports in 2025 are expected to increase due to strong demand from markets in Africa and Asia. Although India has lifted its restrictions on rice exports, this is not anticipated to significantly impact Vietnamese rice prices, as Indian rice primarily consists of lower-quality varieties aimed at the African market. In contrast, Vietnam focuses on producing fragrant and high-quality rice, thus maintaining a distinct market with its own pricing.

Despite a general downward trend in global rice prices, high-quality rice varieties continue to hold their ground. Following the successful entry of ST25 rice into the Japanese market and subsequently Japonica rice varieties, there are promising opportunities for renowned Vietnamese rice brands to penetrate demanding markets such as Japan, South Korea, the United States, and Europe.

For seafood exports, the re-election of former U.S. President Donald Trump could present a golden opportunity for increasing exports of shrimp and pangasius from Vietnam to the U.S., as the country may seek to reduce its dependency on China and look for alternative seafood suppliers. However, due to the unpredictability often associated with Trump's policy decisions, Vietnamese businesses should be cautious in developing their export strategies for the U.S. market starting in 2025—especially as American consumers increasingly prioritize sustainability, environmental protection, and social

responsibility. Adhering to clean farming standards such as GlobalGAP, ASC, and MSC will be crucial for accessing these markets.

A concerning trend for Vietnamese pangasius is that it has shifted from being an exclusive product to facing fierce competition from several countries, including India, China, Bangladesh, and Indonesia. Notably, some markets like Thailand import Vietnamese pangasius for processing before re-exporting it into direct competition with Vietnamese producers.

Historically viewed as a lenient market, China has begun enforcing strict quality control measures and food safety regulations. This shift requires farmers and businesses to standardize their farming processes and comply with export regulations, especially traceability codes for growing areas, to mitigate risks.

To maintain the competitiveness of Vietnamese agricultural products in international markets, it is crucial to prioritize product quality while advancing preprocessing technology, storage solutions, and packaging methods. Enhancing technological applications to improve quality and diversify offerings is equally important. The adoption of digital technologies and consistent quality control through improved connectivity has become essential for facilitating agricultural sales—factors that farmers once overlooked but are now vital for success. 🌾